

FOAIE

центръ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 21.

Luni, 24. Maiu.

1843.

ПЕНТРЪ ШИКАИ ШИ КЛАИИ.

Domnule Redactor! Дадатъ ла чеа дитѣиъ общеаскъ кетаре а неамълѣи ромѣлескъ, de D. Александръ Гавра крѣсскѣа професор дин Арад, ка съ дитѣипине ажѣторѣа тревѣинчос дитрѣ тинѣриѣа хроничиѣи Ромѣнилор фѣкѣтъ де вестичиѣи авторѣи Георгиѣи Шикаѣи ши Самоѣа Клаѣи, поѣ ам фост чеѣи дитѣиѣи, карѣи апрѣинши де дорѣнцѣа а кѣпѣта ачест монѣмент наѣионал, нѣ нѣ-маѣи кѣ неам авонат кѣ чеа маѣи маре драгосте, дар прип зрѣтаре ам фост ши сѣлѣторѣи кѣтре алѣи фрадѣи ромѣниѣи, дѣдемѣндѣи де сѣаѣ асеменат кѣ фанта поастрѣа, дѣкѣт дѣнѣ шѣиѣа че авет, сѣлѣтем сѣгѣри кѣ нѣ неам арѣтат невредѣниѣи повѣлѣи кетѣри че нѣ сѣа фѣкѣт, ка съ поатѣ гѣсѣи прилеж чѣнева прип ачѣаста ане дѣвиновѣдѣи кѣ нѣ шѣиѣи предѣи лѣкрѣриѣе де фолос.

Кѣ тоате ачѣстеа поѣ аѣесеа гѣлѣндѣне ла лѣнѣиѣеа терменѣлѣи че Дѣшпеа-лѣи дѣни нѣне пентрѣ сѣвѣрѣшѣреа ачѣстѣи лѣкрѣ, vedem зѣ авѣе неѣтѣрѣниѣи ши тот-деодатѣ не вѣне дѣи тѣнѣте проверѣла че зѣче „омѣла ка ѣарѣа ши зѣлеле лѣи ка флоа-реа кѣтѣпѣлѣи ши шѣа.“ каре апоѣ деско-рѣжѣндѣне де нестаторѣниѣиа вѣдѣиѣи оѣменѣнѣи, че дѣи зѣи дѣи зѣи фѣрѣ не тѣлѣи дѣи поѣ ши

астѣпѣтѣра хаосѣлѣи, рѣтѣпѣет фѣарте тѣхѣниѣи кѣ нѣ vom пѣтеа ажѣрѣе ла ка-петѣла ачѣстѣи термен. Пентрѣ каре дѣнѣ тоатѣ рѣгѣчѣнеа че ѣам фѣкѣт Дѣлѣи еѣ-тор прип колектанѣиѣи сѣи, вѣзѣлѣдѣла не ѣндѣ-ниѣкат де ал скѣрта, неам лѣсат ши поѣ дѣи воѣа дѣтѣшпѣлѣриѣи. —

Лѣкрѣа дѣнѣ че акѣтѣ не сѣлѣтѣрѣ маѣи тѣлѣт, не лѣнѣгѣ сѣвѣлѣтеаска тѣхѣниѣи ко-прѣнѣсѣ маѣи сѣс, есте кѣ Дѣлѣи нѣа врат а зѣрѣта нѣиѣи тѣкар паролѣи че аѣ дат пѣвѣи-кѣлѣи, кѣ аѣекѣ ва дѣчѣне лѣкрѣ ла 1. Ја-нѣварѣе, дѣкѣт ѣатѣ астѣзѣи нѣшѣиѣи дѣи а 5леа лѣнѣ дѣи апѣла зрѣтѣтор, ши поѣ нѣам апѣкат а приѣиѣи нѣлѣнѣ акѣтѣ нѣиѣи тѣкар дѣ-тѣиѣа сарѣнѣ де зѣче коале, дѣи каре вре-те крѣдем кѣ тѣлѣиѣи поате дѣи авонатѣи вор фѣи ши дѣнѣтетат дѣи вѣаѣѣ тѣхѣниѣи не Дѣлѣи кѣ нѣ ѣа дѣнѣредѣниѣит — прип грѣ-ниѣиѣе а веѣеа варѣиѣи дѣнѣчѣпѣтѣла ачѣнѣиѣи лѣ-крѣриѣи, ка сѣи фѣи пѣтѣт дѣнѣ дѣнѣлѣкрѣртоареа веѣе сѣлѣвѣиѣилор авторѣи не лѣтеа чеалѣ-тѣ пентрѣ ачѣст лѣкрѣ де лѣдѣт, кѣ фанта лор шѣе а лѣи сѣи предѣи де постерѣтате.

Шѣиѣи преа вѣне, кѣ Дѣлѣи припѣтрѣачѣ-стѣ дѣнѣтѣрѣзѣере вреа а пѣденѣи маѣи тѣлѣт пѣрѣвѣдарѣеа че аѣ авонатѣиѣи де аѣи веѣеа лѣ-крѣ дат маѣи кѣрѣнд ла лѣминѣ, кѣчѣи тѣпа-рѣа а зѣче коале (пентрѣ ориѣи кѣтѣ сѣлѣтѣ

de abonații) nu credem că oie pricina at-
tăteii zăbăvi, care din ce în ce descor-
жазъ не abonații, възлнд къ лѣкрѣл че
ера хотърѣт а съ съвѣрші дптр'ачест ап,
се тѣлъ prin зѣвавъ дп чел вѣитор, дпкѣт
не фаче а креде къ маї дптъмплжндѣсе
асемenea педичі, поате капетѣл дп вор ве-
dea ачеї че вор аваа порочіре ка съ тръ-
іаскъ песте зече шї чївчїспрезече ані!
О зрїаре къ тотѣл дп контра пѣдежїї шї
планѣлї че'шї ла фѣкѣт Длѣї, не каре съ
веде къ п'а пѣтѣт а'л адѣче ла дпдепліні-
ре дѣпъ кѣт а кѣдетат!

Ачестеа, Дле редактор, ка нїще аво-
наді че сѣптем шї аї газетїї Дле, грѣвїт
а те рѣга, ка съ вїневоїді тот къ асемenea
гравъ аїле фаче кѣпоскѣт фѣрѣ нїчї о пѣр-
тїнїре prin гласѣл фой че Длѣї ш'а алес'о
де чел маї вѣн орган дптрѣ дпцелес къ
лѣтеа асѣпра лѣкрѣрїї Дѣтїсале къ адѣо-
дїре, бѣ дака нѣ ва грѣвї а прекѣрѣта а-
чаестъ реа зѣвавъ, abonații тоді дптр'о
вїре дї вор зїче зп вечнїк аdїо, пентрѣ-къ
вор а трѣї мїнїдїдї фѣрѣ ка вїертїле пе-
рѣвѣрїї сѣї тот пепѣчїаскъ къ задарнїка
адѣстаре а лѣкрѣлї Дсале.

Deocїvїt, възлнд дп фоае къ Nr. 16
арѣтареа че фаче Длѣї деспре дпфїндареа
злї тїк лексїкопаш, грѣвїт аї рѣспїнде,
бѣ ної гѣсїт маї де кѣвїндѣ къ ачеле зї-
черї спре маї вѣнъ дплеснїре съ се адѣне
дптр'зп тетрад дїн тот трѣнѣл хронїчїї
шї съ се дпндарѣт abonațiiлор ла darea
челїї дптѣїї брошѣре, ка съ ле поатѣ
слѣжї де вѣвѣ деслѣшїре ла тоатѣ зрїа-
реа волѣтелор; іар нѣ дѣпъ кѣт зїче ла
фїешкаре брошѣрѣ, кѣчї атѣпчї, съ адаогѣ
маї тѣлѣт гревтате де а експїка о зїчере
дп маї тѣлѣт рѣндѣрї.

Асемenea шї пентрѣ форматѣл коа-
лелор ар фї маї вїне а съ фаче дп октав,
фїнд маї зшор, маї фрѣмос шї маї делї-
кат, декѣт дп патрѣ, каре сеатѣлѣ маї
тѣлѣт а вѣрді вїсерїчешї, че съ дїн пе те-
трапоаде, іар нѣ карте лїтерарѣ, каре съ
о поатѣ пѣрта не цїне маї къ зшзрїндѣ
орї внде ва терѣе.

Ла ачесте вѣгѣрї де сеатѣ, де съ ва
зпї, факѣ дптокмаї, іар де нѣ, фїе къ паче,
кѣчї пої маї тѣлѣт нѣл vom сѣпѣра, чї
маї алес не рѣгѣт съ ерте челе че фѣрѣт
сїлїдї аї адреса шї а съ сїлї съ дпдрепте-
зе неорѣндѣлїле че не тѣхнеаскъ, ка съ
пѣтем фї фраді шї прїетїнї пентрѣ тот-
д'азна аї Дѣтнеалї.

Фрадії шї прїетїнї Дле

Абонадії хронїчїї Ромѣїлор, дп
Цара ромѣнеаскъ.

Анѣл 1843. Маїѣ 4. Ор. Бѣкѣрѣдї.

Дїсертація асѣпра скѣлѣзтоаред
рѣчї шї асѣпра дпотатѣлї.

(Капет.)

Дакѣ копїлѣл слаб шї фрапед се поа-
те депрїнде къ скѣлѣзтоареа рѣче, къ кѣт
маї деграбѣ с'ар депрїнде зп тѣпѣр, къ
кѣт маї деграбѣ зп бѣрѣват. Шї прекѣт
копїлѣл кѣщїгѣ сѣпѣтате шї пѣтере prin
ea, аша ва кѣщїга шї тѣпѣрѣл, аша ва
кѣщїга шї бѣрѣватѣл.

„Нѣмаї скѣлѣзтоареа рѣче, зїче Фер-
ро, есте дп старе съ дптоаркѣ пѣтерїле
злї тѣпѣр, кареле леаѣ пїердѣт prin пѣр-
тѣрї десфѣрпате, нѣмаї prin трѣнѣса поате
ел съ кѣщїде фокѣл чел весел шї ацѣр'

л дѣхлѣзі, кареле 'л vedem дитр'зи трѣп
жѣр ші сѣпѣтос. Німікъ нѣ рѣдікъ мін-
еле обосіте а зпѣі вѣрват че тѣпчеце
ѣ капѣл, ка скѣлдѣтоареа рѣче; нѣмаі а-
часта есте дн старе а'л скѣпа де воале-
е ачеле тірѣнігоаре, кареле се дѣкѣвѣз
л отѣ пріп тѣлтѣ шедере ші гѣндіре.“

Дарѣ ші ачїі дн ані адѣнкаді се пот
лепрінде кѣ скѣлдѣтоареа рѣче ші се пот
волосї пріп дитрѣвзінгареа еї. Пріп трѣп-
са шѣтрѣт сарчіна зіелор поастре, пріп
трѣпса кѣдїгѣт вѣтрѣпече лѣпці ші лі-
пїціте, пріп трѣпса пѣтем депѣрта дѣдепе-
віреа трѣпѣлзі, кредінчоаса товѣрашїцѣ а
вѣтрѣпечелор; кѣчї еа спрїжїнеце чїркѣ-
ладїа регѣлатѣ а сѣпцелзі, ші зтезелїле
трѣпѣлзі п'аѣ кѣнд сѣ се дѣкеце, п'аѣ
жѣнд сѣ се дѣвѣртошаскѣ, пріп каре а-
поталїі калеа віецеї пѣпѣмаї кѣ пі сѣ скѣр-
теазѣ, дар пі сѣ ші амѣрѣще.

Ѣп мїжлок че рѣменеце фада зпї
прѣпк ші щерце зѣврчїтѣрїле зпїі тош-
вѣар*), ачел мїжлок дитрѣв, пѣтѣ-ва стрї-
ка ла партеа фетееаскѣ? Нічї одїнеоарѣ,
ші ачееа че неаѣ дѣвѣдат чїї маї марї
віндекѣторї а тѣтрор веакѣрїлор, о vedem
дн експерїенціе ші асѣзї, адекѣ кѣ пікѣ-
їрї нѣ есте аша де трѣвзїнцѣ скѣлдѣтоа-
реа рѣче, ка ла фїпца чеа слабѣ, ка ла
трѣпѣл чел рїнгаш шї граціос ал фетей-
лор. Кареле дїп кѣпоскѣтеле леакѣрї поате
сѣї деїе пѣтереа чеа статорнікъ, чеї есте
де неапѣратѣ трѣвзїнцѣ спре а се лѣпта
кѣ валѣрїле сексѣлзі еї, фѣрѣ сѣ о ово-
еаскѣ?

Кѣ дрептѣл зіче Ферро: „Спре а ферї

ші а скѣпа де атѣта заїфлїк шї де атѣте
воале, ла кѣте есте фетееа сѣпѣсѣ, п'а-
вем маї вѣп мїжлок декѣт скѣлдѣтоарѣа
рѣче. — Пріп трѣпса поате фетееа фї,
фечоарѣ веселѣ шї маїкѣ ферїчїтѣ.“

Асѣпра зпїі адевѣр кѣпоскѣт де тоате
неатѣрїле дѣсемпате а тѣтрор веакѣрїлор,
ші мѣртѣрїсїт де чїї маї вестїці віндекѣ-
торї а тѣтрор времїлор, нѣ есте ертат а
маї лѣпці ворѣа.

Воїм дечї а дѣтѣрї трѣпѣл шї а'л цїне
сѣпѣтос, воїм а дѣделѣнга віаца поастрѣ
ші а о фаче зшоарѣ шї плѣвѣтѣ, воїм
а не апѣра де молїнеѣрї, сѣ не скѣлдѣт
адеце өрї дн апѣ рѣче. Нѣмаї атѣчѣа
вор мїсї дїнтре пої ревматїсѣл, дѣрерїае
ла чїолан шї дѣкїетѣрї, істерїкалеле, фрї-
гѣрїле, трѣпзїі шї дамлалїле, воале че дїп
зі дн зі се дѣтѣлѣск.

Де време че скѣлдѣтоареа рѣче нѣ-
маї дѣпѣ о дитрѣвзїнгареа потрївїтѣ, адѣче
фолосѣл помевїт, сѣ шї фїе ертат а ворѣ
чева шї

„асѣпра дитрѣвзїнцѣрї скѣлдѣтоарї рѣчї.“

Чеа маї дѣтѣ рѣгѣлѣ, каре трѣвѣе сѣ
се пѣзеаскѣ де кѣтрѣ тоці че се скалдѣ
дн апѣ рѣче есте, де а нѣ дитра дн скѣл-
дѣтоаре кѣ трѣпѣл остенїт.

Експерїенца пі аѣ арѣтат, кѣ трѣпѣл
поате сѣ фїе плїп де сѣдоаре, евр нѣ осте-
нїт, кѣнд дитрѣт дн апѣ рѣче.

Градѣл рѣчелї трѣвѣе сѣ фїе потрї-
вїт, атѣт кѣ депрїндереа персоанї, кѣт
ші кѣ констїтѣцїа трѣпѣлзі.

Ла дитрареа дн скѣлдѣтоаре, нѣ тре-
вѣе сѣ зтѣлѣл дѣчет, чї рѣпече, кѣчї
тот трѣпѣл трѣвѣе сѣ сїнатѣ, пѣпѣмаї де
одатѣ, дар шї деопотрївѣ, імпресїа чеа
дїпѣтѣ а рѣчелї.

*) Чїне нѣ крече, четеаскѣ не Ферро, Флоїер,
Хан пѣ а.

Фіеце-каре съ шадъ дн апъ, пълъ че сѣмте къї віне фіорї сеаѣ фріг.

Nici odată ce нъ не скълдѣм къ стомахъ плин, дар нїчі къ стомахъ дешерт. Чеа маї вѣпъ време де скълдат есте де дїмїнеацъ, зп чеас дѣпъ кафѣ. Дар шї къ вѣ чеас длаїнтеа месеї пѣтем съ не скълдѣм, дакъ нъ арде соареле прѣ таре. Де воеце чїнева съ се скалде дѣпъ масъ, потрїваскъ чел маї пѣцїн патрѣ чеасѣрї дѣнъче аѣ шѣпкат.

Къ кѣтъ маї тѣлтъ мїшкаре пѣтем се фачем скълдѣндѣне, пѣмаї нъ къ мїшкаре сїлнїкъ, къ атѣта маї фолосїтоаре ва сї пентрѣ пої скълдѣтоареа, пентрѣ ачѣеа маї тѣлт фолос пѣтем траце скълдѣндѣне дн рѣврї, декѣт скълдѣндѣне дн къзї.

Ашїждере шї черїѣа сенїн шї аерѣа кѣрат спореск фолосѣа скълдѣтоареї.

Дѣпъ скълдѣтоаре шѣрцїдї трѣпѣа віне, дѣвракъте рѣпѣде шї прїмѣлѣте пѣпъ че те аї дѣкѣлѣт віне, шї апої казѣцї одїхна. —

Am zic, къ дн фїеце-каре скълдѣтоаре рѣче трѣвѣе се фачем мїшкаре, дакъ воїн съ не днпѣртъшїм де фолосѣа еї деплїн; къчї прїн мїшкаре цїнем сѣпѣеле дн карѣереа ачѣа потрївїгъ, прїн карѣа изтем днпѣдека орї че стагнацїе шї орї че конгестїе а лѣї. Прїн мїшкаре пѣнем мїшмаї дн актївїтате, дї фачем вѣпжонї шї ле дѣм трѣвїнчоаса лор пѣтере, дезвѣлїнд не лѣпгъ ачесте шї кълѣбра трѣвїнчоасъ пентрѣ дндестѣларѣа трѣнѣлѣї.

Чеа маї прїїнчоасъ мїшкаре днтр'о скълдѣтоаре рѣче есте днотатѣл. Днотатѣл пѣпмаї къ не днпѣртъшїм де фолосѣрїе сѣс арѣтате; пѣпмаї къ скѣпѣм де арїка анеї че не есте дн фїре датъ;

пѣпмаї къ не фолосїм де орї че скълдѣтоаре рѣче; пѣпмаї къ пѣтем съ не лѣпѣм къ элементѣ чел грозав ал стрѣтошїлор, чї днпѣрїт тот одатъ шї трѣпѣа шїл фачем спрїнтен шї вшор. Не лѣпгъ ачесте ла днпѣмїлѣрї прїмеждїоасе пѣтем скѣпа, атѣт віаца поастрѣ, кѣт шї віаца алтора.

Сѣлватїчїї, пацїїле варваре шї ачелѣ чївїлїзате а тѣтѣрор вѣакѣрїлор, аѣ къпоскѣт днсемнѣтѣл фолос а днотатѣлї, пентрѣ каре сѣжршїт тїперѣтѣл ачелора шї асѣзї се арѣпкъ, къ прїмеждїа віедеї, дн ане адѣпчї, дн каре пѣвоеа ї сїлѣце а днвѣда съ пѣвтеаскъ; їарѣ пацїїле чївїлїзате рѣдїкъ сколї де днотат, адеце орї къ кѣлтѣелї греле, дн каре тїперѣтѣл днвѣлор пѣрїдї, шї дн деосенїт остапѣл, днвацъ а днота, фѣрѣ врео прїмеждїе.

Ла Романї ера о рѣшїне шї о дефайтѣ пентрѣ тодї ачѣеа, каре нъ шїеа съ днотате, шї днсїнї не времеа молїчївнїеї, не времеа дн карѣа фѣредеїме калде се гѣсеа дн тоатъ слава лор, днсїнї атѣпчѣа алерга фїецекаре дн тїперї такар одатъ не апѣ, сѣшї арѣте дн ана Тїверѣлѣї воїнїчїа са. Остапѣл Роман нѣ кѣтеза съ се пѣвтеаскъ остап, пѣпъ че нъ ера дн старе де а днота тот къ атѣта воїнїчїе къ кѣтъ спрїнтїпѣтате пѣрта арта са.

Днтр'о царѣ дн карѣа фрігѣрїе, трѣахна шї трѣпѣзїї сѣпт воале ендемїче; днтр'о царѣ дн каре ревматїсѣл шї дѣрѣрїе ла чолап шї днкѣстѣрї нѣ крѣцъ нїчі секс, нїчі вѣрѣстѣ, нїчі старе; днтр'о царѣ дн каре їстерїкалїе днп зї дн зї спорїнд стрѣпчїпъ шї дартѣ сѣлѣтатеа ачелѣї трѣпѣрїлїв шї фрѣмос, кареле одїнеоарѣ аѣ фост дн старе а днвѣрѣжї окї тѣтѣрор

стреині.лор; дитрѣ о аша царѣ дитрев, пѣ с'ар кѣдеа, съ авем фередее де апѣ де рѣѣ ші извор, сінгѣр міжлок де а зшѣра воалеле пѣміте ші де а ле віндеа, ба дпкъ де а ле ші дезрѣдѣчина кѣ време дитре поі, маі вѣртоѣ атѣпчеа, кѣнд цара ачаеста се гѣсеце дпзестратѣ, пѣпѣмаі кѣ рѣхрї ші извоаре п.іне де съпѣтате, дар ші кѣ тоате міжлоачеле че сѣнт де тревіицѣ спре дпфінцареа зпор асемене інстїтѣте?

Фїецекаре ізвїторїѣ де оменїре тревѣ съ о дореаскѣ, ші фїецекаре патриот дпавѣцїт тревѣ пѣпѣмаі съ дндемне спре дпфінцареа зпї асемене інстїтѣт, чї съ ші дпмеснеаскѣ дпфінцареа лѣ; кѣчї ачест міжлок пѣмаі се гѣсеце спре кѣцїгареа съпѣтѣдеї, фрѣмседеї ші воїнічеї ачелеї, прїп каре одїнеоарѣ аѣ кѣцїгат пѣпѣмѣ ромѣнск пѣме пѣмѣрїторїѣ!

Пентрѣ че зпеле пѣмаі дїп кокоане ші зпї пѣмаі дїп воерї съ кѣлѣтореаскѣ кѣ кѣлѣеле ші стѣпахорї греле, съте де міле, спре ашї кѣцїга іаршї съпѣтатеа, одорѣл чел маі сѣшї ал оменїреї, ла зп сїмплѣ извор рѣче, кѣнд дерїшоара поастрѣ чеа шѣлт вїнекѣвѣнтатѣ шї дѣ дп дарѣ съте асемене извоаре?

Аѣ доарѣ кѣцїгѣ ана ла пѣтере, дакъ фїецекаре пѣхар дїне зѣте де леї? кѣцїгѣ еа ла енергіе, дакъ о вем департе де ізвїцїї поцпрї фїї, департе де ізвїтеле поастре рѣде ші прїетенї, дп міжлокѣ зпор оаменї стреїні де лїмба поастрѣ, стреїні де депрїндереа, стреїні де дорїнде ле поастре? Чеа маі мікѣ парте а сомелор че се варсе дїп партеа ветежідїлор прїп дерї стреїне, ацївїце пентрѣ рѣдїкареа зпор фередее де апѣ рѣче, дп каре

не лѣлгѣ кѣцїва дпавѣцїї ар пѣтеа гѣдї шї мії де серачї шї невоешї вїндекаре шї съпѣтате! Дпавѣцїтѣл, прїптр'акѣрѣ дндемнѣ ші ацїсторїѣ с'ар дпфїнда асемене скѣлѣторї, с'ар ведеа фолосїт пѣпѣмаі кѣ кѣцїгареа съпѣтѣдеї сале, дар ші кѣ вѣкѣрїа ачаеа тѣлѣцїмітоаре де а прївї кѣм се дпдреапѣтѣ ші невоешѣл. Шї каре алт фолос поате фї маї дорїторїѣ декѣт ал съпѣтѣдеї? Кареа фапѣтѣ маї дѣлче ші тѣлѣцїмітоаре декѣт ачѣеа, прїп кареа дпсъпѣтошѣт пе невоешїї пѣтїмашї? Кареа рѣгѣмінте се дпалѣтѣ маї зшор спре черїѣ, декѣт ачѣеа кареа есѣ дїп гѣра зпї серак вїндекат? Воѣ дп деосевї, кѣрора вї с'аѣ дпторс сѣшїпа воастрѣ съпѣтате ла изворѣл чел рѣче а тѣлѣт вестїтѣлї сѣтеап, воѣ пѣ вѣ есте ертат а сѣцѣ а асемене прїлеж!

ЛІТЕРАТѢРѢ.

Ла картеа тїтѣлатѣ „Доавѣчї шї патрѣ де оре але зпѣї фемеї сїмдївїле“ арѣтатѣ ла Nr. 19 афлѣм аавѣгратѣ зршѣтоареа

П р е ф а ц ѣ.

Орї чїне поате ведеа кѣ, традѣкѣнд ачаестѣ карте, кѣдетѣл теѣ пѣа фост атѣт а тѣвогѣдї пе ромѣнї кѣ зп романѣ маї шѣлт, кѣт а ле арѣта пѣпѣ ла че пѣлт отѣл тревѣ а фї рѣвѣдѣтор шї ертѣтор кїар кѣнд осѣндѣще; кѣ де шѣлте орї осѣндїтѣл те рїтѣ маї шѣлт дрѣнтатеа лѣмеї декѣт осѣндїторѣл крѣдареа карнефїчелѣї, шї кѣ вїповатѣл, ла фѣрчї дпсѣшїї, еспїрѣ адецев зп сѣлѣт пѣвїповат. Дп фелѣл ачѣеста гѣ

сѣм ачі дн адевър о шаре лекдіе саѣ о днтреагъ филозофіе.

Дн алтъ време маї тързіѣ, (Dumnezeu maї щіе кѣнд) поате къ ла ачест къцет н'ар фї фост тревзінгъ д' о маї лѣнгъ префацъ декът де рѣндъріле де маї сѣс, саѣ поате нічі д'ачелеа; та акѣт, кѣнд пої Ромѣніі паре къ н'ам авеа алтъ треавъ декът съ пѣскочѣм ла дїспѣте апърѣнд сло-веле шї словнїреа лор; кѣнд не плаче а не лега де орї че фър' а щї а не да шї къѣн-тѣл, сокогїѣ де къвїнцъ а зїче чева, кът се ва пѣтеа маї не скѣрт, че се атіаце де лімба поастръ.

Пентрѣ оаре-каре зїчерї лзате къ дре-птѣл де моценїре дела мѣта поастръ ла-тіна шї ромѣніте, пентрѣ оаре-каре орто-графіе шчл., че ам днтревзїнгат аїчі не кът се vede, чїне щїе че нѣ шї воїс азї де ла ачеї іѣвїторї де критїкъ шї зрѣторї де жѣдекатъ! та респѣсѣл меѣ, шї къѣлѣтѣл пентрѣ че с'аѣ скріс астоел, есте днѣшнї паралелїстѣл D. Еліаде, днтре дїа-лектеле італіан шї ромѣнѣ; ачел тресазр непрецѣвїл пентрѣ лімба поастръ ал аче-лѣї върѣват че дѣлѣ тот дрептѣл мерїтѣ шї ва мерїта дн тотд'азна етіма шї чїостїреа Ромѣнілор, прекъм Dумнеалѣї а щїѣт фаче прогресѣл літератѣреї лор. Съ чїтїм, До-шпїлор, съ чїтїм къ лѣаре ашїпте ачел на-ралелїстїѣ, дѣкъ кїар съ'л стѣдїем шї атѣнчї не вом фаче шѣлѣт маї дрепцї, мѣлѣт маї езнї дн прївїнда ачестаста: атѣнчї вом къ-поаще къ ар фї мѣлѣт маї віне а критїка нї а не лега де зїчерїле че пої дншїне репе-тїт адесеа н' дн канчеларїїле поастре, пре-вѣт а шпїлоїат, сѣсвандерїсеск, шї вателе асемеа; атѣнчї не вом днтрева оаре авѣт, ам пої вре о невоїе а ле прїїмаї

дн лімба поастръ? Шї де лѣ ам прїїмїт, черчетатѣ-лѣ ам, датѣ-лѣ ам чел пѣцїн кара-ктерѣл еї: днтерѣкатѣ-лѣ ам дн вештѣлп-тѣл ромѣнск? Вом vedeа къ пої зїчет шї скріт: етавлѣ, респектавлѣ шчл., шї не вом днѣзра а ерта не чеї че зїк: а ма-віл, респектавіл, шї ї вом рекѣпоаще къ аѣ щїѣт а се гѣндї маї віне декът пої. Тот къ ачест къѣлѣт вом да лімбаї шї дре-птѣл д'а зїче сїмцївіл, прецѣвївіл шчл., дрепт че'л аре ѣккъ дела стрѣвзїнї поцдрї.

Кѣнд с'аѣ івїт ла пої челе дѣлѣтѣѣ фої але Курїерѣлѣї ромѣнск, днтр'о лімбаї маї вълѣ, чева маї кърѣдїтѣ де мѣлгїмеа стрї-нісїлор шї карварїсїлор къ каре ера дн-цесатѣ, о, Doamne! днї адѣк ашїпте, че шїроае де деспрег шї де власѣете кърїса песте ачеле фої къ лімбаїле къ тот дн гѣ-рїле поастре! та, мѣлѣзїтїтѣ черѣлѣї, еле аѣ къре, с'аѣ прѣвѣлїт дн авїсѣл ігноранцїї нї ал ванїтѣдїї, шї лімба 'шї а зрмат дрѣ-мѣл еї. Днчет, днчет ам днчепѣт нї пої, кїар адїа карїї стрїгат днпротїва еї, а не ошїчнї къ дѣпса; ам днчепѣт а о ворѣї, а о скріе шї ѣккъ шї чева маї мѣлѣт: Ам днчепѣт а зїче дн лок де пѣлїк, окѣл. шчл., пѣлїкарїсеск, окїзпарїсеск. . . ; шї а-шнѣ, кѣнд некъжїндѣне, кѣнд деснекъжїндѣне не лімбаї нї не реформаторїї еї, акѣт ам пѣскочїт о днтреваре не каре тот пої о гѣсїт днѣстѣл де серїоасѣ: „Дар че, зї-чет, днвечї лімба поастръ ва терце тот астоел скїѣмѣндѣсе шї преѣкъндѣсе не фїе-каре зї?“ Ма гласѣл дрептѣдїї, каре есте гласѣл адевърѣлѣї не респѣнде: „Дар че! дѣсѣ-вїацї пої вреодатѣ лѣнгъ ачеї рефор-маторї, жертфїт-адї, дака пѣ дн аверїле, дн лѣфїле, дн къщїгѣрїле воастре, чел пѣ-цїн дн чѣасѣрїле воастре ѣн сїнгѣр мїѣлѣт

ка, димпрезлѣ къ дѣлшій, съ въ гъндиді, съ съ сфѣтъдиді, кѣм съ грѣвдиді прогресѣл лѣмвѣи поастрѣ? Афарѣ дѣнтр'ачеаста, черчетат'аді воі лѣмвеле пѣмъпѣтѣлѣ, афлат'аді кънд, врезна че ар фѣ авѣт ачѣеаші соартѣ къ лѣмва воастрѣ, че ар фѣ зѣкѣт д'ачеаші боалѣ, а дѣчепѣт а'шѣ вені дѣ фѣре, доіспрезече ані шѣ маі пѣмаі зп ом де ажѣтор фостѣ-ї-аѣ оаре дѣдестѣи саѣ пѣ? Фѣдї рекѣвноскѣторі!“

Шѣи дѣнтрѣ поі шѣ маі іскѣсиді, шѣ маі къ дѣх сѣптем іарѣшѣи фоарте пѣмѣл дѣмиді къ лѣмва шѣ ортографіа поаѣ, пѣнтрѣ къвѣпѣтѣл къ маі дѣпѣнте дѣдатѣ че шѣя Ромѣпѣл а, в, шѣя съ скріе ромѣпѣще, шѣ кѣар стрѣпѣл п'авеа трѣвѣпѣцѣ де преа пѣлѣтѣ време а о дѣвѣца; дѣр акѣм атѣт аѣ скімоносі'о, атѣт аѣ дѣмповѣрат'о, дѣкѣт грѣвѣе поі дѣпшѣне съ мерѣет ла даскѣл, съ не батѣм капѣл къ ані, шѣ авѣа сѣї пѣтем да де къпѣтѣлѣ. Еї вѣне! шѣ еѣ тѣ дѣпвоеск ла ачѣеаста, шѣ еѣ ані дорі еѣ гѣ сеск ачѣл фѣпомѣв де метод, прѣн каре съ дѣпвѣцѣ о лѣмѣѣ дѣ дѣѣ треі лѣпѣ, саѣ дѣ дѣѣ треі зѣле; та оаре дѣн тоате кърѣдѣле къте с'аѣ скріе шѣ с'аѣ траѣс пѣлѣ акѣм дѣ лѣмва поастрѣ де маі пѣлѣдї вѣрѣвадї іѣвѣторі де лѣмѣпѣ, фѣ вор дѣѣ чѣл пѣцѣп, каре съ аѣѣв дѣптокѣмаі ачѣеаші лѣмѣѣ, ачѣеаші ортографіе? Еѣ тѣ дѣпдоіеск фоарте; шѣ каре поате фѣ прѣчѣна? каре алѣа дѣкѣт къ авѣаш тодї къте о лѣмѣѣ (шѣ поате ѣпкъ ле авѣт), та пѣ тодї о лѣмѣѣ; шѣ прѣн вѣрѣаре лѣмва ромѣпѣаскѣ пѣ съ прѣвѣа дѣкѣт ка о дѣрѣлѣтѣѣ вѣзарѣ. Шѣ маі къ сеамѣ, де вом къзѣта п' дѣн тоате паѣдѣле чѣле лѣмѣпѣте, оаре гѣсї вом поі зп сѣпгѣр есѣмпѣл съ фѣ есїстат вѣр'одатѣ зп сѣпгѣр ом, каре съ фѣ ворѣт шѣ скріе къ

пѣрѣкѣдѣе лѣмѣа са фѣрѣ с' о фѣ сѣтѣдїат, фѣрѣ съ фѣ трѣкѣт чѣл пѣцѣп грѣмѣатѣка еї, аша дѣпѣ кѣм прѣтѣндѣм а фѣ поі тодї? тоате веакѣрѣле трѣкѣте арѣтатѣ-нѣ аѣ оаре о асѣмѣеа мѣпѣне? Съ сѣтѣдїѣм, Домпѣлор, о маі репѣт, съ сѣтѣдїѣм паралѣлѣсѣтѣл D. Елїадѣ. Ва фѣ поате времѣа ка съ лѣѣсѣм ла о парте дѣспѣта шѣ крѣтѣка. Лѣпѣдарѣа словѣлор шѣ дѣмѣрѣѣцѣшарѣа лѣтерѣлор не ва дѣплеснї зп пас маі пѣлѣт кътре лѣмѣа лѣтерарѣ, шѣ не ва скѣпѣа къ атѣт маі кърѣнд де ачѣеа а авѣзѣлѣ’.

Ам маі авѣт не алѣдї іар дѣнтрѣ поі зѣкѣнд: Че невоіе авѣт поі а ісгѣнї словѣле? есѣте дѣстѣл ка ідеїле съ не фѣе вѣпѣ шѣ че не пасѣ де с'ар скріе шѣ къ словѣ кѣпѣзѣцї? Ма фѣїндкѣ тракѣнд дѣспре словѣ шѣ лѣтере, пѣ не есѣте ворѣа дѣкѣт тод'азпа де лѣмѣѣ, еѣ воіѣ дѣдрѣснї а рѣспѣнде къ ачѣеастѣ іпѣнѣоасѣ сѣпѣпѣцѣ мѣ съ парѣ а корѣспѣнде дѣсѣвѣрѣшїт къ зп фѣл де прѣверѣ че ам авѣт одатѣ: „Че не трѣвѣіеск о мѣе де вѣрѣжѣашї лѣпгѣ зп асѣмѣеа прѣіетїнѣ?“ саѣ маі вѣне: Че пагѣѣѣ нѣ ар пѣтѣа адѣче рѣѣл дѣн афарѣ не лѣпгѣ рѣѣл дѣн пѣѣнтрѣ!

Фѣе-карѣ лѣмѣѣ, Домпѣлор арѣ дѣпѣшѣрѣле шѣ каракѣтерѣл сѣѣ ка шѣ оамѣнї. Кѣнд с'аѣ інѣвѣнтат лѣтерѣле, с'аѣ хотѣрѣѣт дѣпѣ трѣвѣпѣцѣле лѣмѣѣ. Нѣѣ атѣта рѣѣ не фак пѣѣе словѣ че пѣ сѣпѣт алѣ поастрѣ, че пѣсе потрѣіескѣ къ лѣмѣа поастрѣ, карѣ не таскѣ шѣ не аскѣнде адѣвѣрѣл лѣтерар, карѣ пѣ не ласѣ дѣн прѣпѣчїе а къѣета асѣпра адѣвѣрѣлѣі ворѣлор, ка съ не дѣспрѣндѣм маі не вѣртѣ а къѣета дѣспре адѣвѣрѣл жѣдѣкъдїлор; атѣт рѣѣ не пот факѣ пѣпѣастѣа ачѣсѣтор словѣ, кът ар фѣ фѣкѣт Грѣчїлор, кънд ар фѣ адѣптат лѣтерѣле тѣрѣчїї. Нічї

о паціе пѣ с'а деценерат ка пої, съ претіпъз
а спріжінї шї а цїнеа кѣ фалъ семпеле гроа-
сеї педлвѣдѣтѣрї, але варварїей, шї ковеле
вней торці дитреці шї а лїмвей шї а па-
ціей. Нічї о паціе пѣ е маї прївеагъ шї маї
фѣрѣ дрептѣрї ка Евреї, шї кѣ тоате аче-
стеа еї аѣ зїтат лїмба пѣрїнцилор лор, дар
лїтерїле стрѣмошеці пѣ ле аѣ пѣрѣсїт. Де
аѣ дѣтерѣцїшат зпїї лїмба петцеаскѣ, алції
спанїола, дпсѣ шї зпїї шї алції скрїѣ пет-
цеде шї спанїоленде кѣ лїтерїле евраїче.
Ної дп цара поастрѣ, кѣ лїмба поастрѣ,
кѣ ачаестѣ лїмвѣ трансплантатѣ ачї дїп
сѣмѣлїталіей, съ дитревзїнцилор лїтере стрѣ-
не! каре не аратѣ веакѣл орвїей, ал кѣдерїї
трекѣте, каре дпшї рѣд де фацѣ де пої кѣ
пѣ цїм а не гѣндї, шї а дпчене! шї апої
съ авем шї дпдоїта простїе съ кредем кѣ
не кѣлївѣтѣм лїмба шї дѣхѣл! Каре лѣкрѣ
авѣт а вреодатѣ рѣсѣлтатѣ пѣкѣте саѣ сѣлѣр-
шїт вѣп, кѣнд аѣ авѣт зп дпченѣт рѣѣ саѣ
топт? Крїтїкаці, Домпїлор прїкопсеці, не
Гречї де че пѣ скрїѣ кѣ лїтере тѣрчещї, не
Індіенї де че пѣ скрїѣ кѣ лїтерїле енглезешї,
саѣ романе, кѣ вецї грешї маї пѣцїп шї
дпайнтеа кѣвѣлѣтѣлї шї дпайнтеа адевѣрѣ-
лїї, декѣт ацї пѣкѣтѣлї, кѣнд вѣ алергаці
гѣра асѣпра ачелора че дпчене де зпде тре-
вѣе съ дпченѣнѣ. Зїчещї маї вїне: „Ної а-
ша ам апѣкат, ласѣ фїїї поцпрї съ апѣче
маї вїне“ шї мѣлѣцїмїдї ачелора че съ стрѣ-
дѣсск шї гѣтеск калеа фїлор шї пенодїлор
Дѣтпнеавоастрѣ.

Традѣлѣторѣл.

Ф А Б Ъ Л Ъ.

КЪНЕЛЕ шї КЪКОШЪЛ.

Дитр'о кѣрте стѣлѣнеаскѣ ла поеата де гѣне,
Спре а пѣзї де прѣдаре — фѣ легат зп харпїк
кѣне;

Каре прїп їнстїнкѣл съѣ орї шї че мїшкѣрї сїмѣла.
— Ноантеа тоатѣ пѣн' дп зїѣѣ лѣнгѣ поеатѣ латра-
Оаре кѣнд вѣлѣ 'пайнтеї п' зп кѣком а се 'пгѣпѣа,
Дпкѣт нїчї кеар кѣтареа ла дѣсѣл пѣшї арѣка,
Че кѣ фалѣ воереаскѣ токмаї не гад аѣ зѣврат,
Фѣкѣнд лартѣ дїп арїне, кѣкѣрїѣл аѣ кѣтат.
Кѣнеле пїлї де мѣнїе, дї зїсе: „Че те гѣндецї,
Ковѣе петїкнїчїѣ. де агѣт тѣ те мѣндрещї?
Еѣ каре пѣзесї поеата де кѣ сѣарѣ пѣн' ла зорї.
Зѣѣ пѣ м'ан пѣвѣдрї ка тїне, ватѣр се шїѣ к'оїѣ
съ торїѣ.“

„Тачї потѣе — жаврѣ — кѣне!“ Кѣкнїлї стрїѣ
рѣстїт.

„Тѣ пѣ шїї кѣ чїне асѣлї дпдрѣзпнїшї де аї ворбїт.“
Ш' апої дпгѣтѣфат дп непе, деспре повлече ворбѣ,
Кѣ е де неам дїп некїме съ де donezї сѣрѣе;
Кѣ 'п капѣл съѣ ш' акѣт поартѣ корѣпѣ де дп-
пѣрат,

Каре креасѣ съ пѣмече, де кѣнд еї саѣ дїстропат.
Дпсѣ, тот чїе де нїцѣ, шї тот ч' аѣ фост домпїторї,
Кѣтѣ одатѣ пот се кадѣ — дар маї дес сѣлѣт сѣїторї.
Кѣ кеар ел дп mazїліе де тоцї е вїне чїнстїт,
Шї де п'аѣ асѣлї домпїе, повлече пѣ ш'аѣ пїерѣѣт.
Кѣнелѣ азїнд ачесте, не кѣком с'аѣ сѣлѣрат,
Ноантеа съ пѣ маї пѣзаскѣ, не чїнсте а лѣї саѣ цѣрат.
Децї дар еатѣ потлогарѣл ноантеа вїне ла поеатѣ,
Дитрѣ, фѣрѣ ла гѣне, дар кѣнеле пѣ маї латрѣ:
Ла кѣкнїлї ачел повѣл, дїп вїца че воїереаскѣ.
Фѣрѣл ка шї не гѣне петрѣ съ пѣ кѣрѣеаскѣ,
Фрїжїсѣ-дї гѣтѣл дп поеатѣ шї 'л азѣрлї шїсѣтѣ
гарт;

Кѣ е повїл, де неам таре, нїчї декѣт п'аѣ кѣцетат.

— е.